

הקוריוז הבא מדגים את האקטואליות שלה: כשכרוש צ'וב דפק עם ג'עלו על השולחן באו"ם, התקשר מייד דן אלמגור למועדון, ועל מפת נייר הכתיב להם את קטע התגובה שלו. וכך שרה אותו הרביעייה עוד לפני שהקהל שמע על כך בדשות.

הארבעה, שהפכו מוכרים בכל בית ב־ארץ, עסקו בשעות הפנאי בכל מה שהציע שוק הבידור המקומי: קולנוע, רדיו, תוכניות לילדים וסירטי פירסומת. יחסי ההרמוניה, ששררו בין חברי הרביעייה גם מאחרי הקלעים, החזיקו מעמד תשע שנים רצופות, שאחריהן פנה אישיאש לדרכו. היו אלה תשע שנים טובות, שזכורות לכולם כתקופה של "כיף", שהם מתרפיים עליה באהבה רבה.

כיף אמיתי

זכר רובקה שפר, המגלם היום את תפקיד הגמד בהצגה יטורי איוב בתיאטרון הקאמרי: "מחיאות הכפיים זה מין חוס כזה. תענוג שקשה להג' דירו, כסף לא היה אז בתודעה שלנו. אבל זו היתה הרגשה נהדרת. אתה גיבא על כפיים, כל אחד מכיר אותך, דלתות נפתחות לפניך. אבל למרות שהרגשנו אז את הסיפוק העצום של ההצלחה במ'נות אדירות, לא הסתנוורנו, ושמרנו על צניעות וענוה. ביגלל זה הקהל אהב אותנו עוד יותר."

יענקלה בן־סירא היה המצחיקן שביבורה. פניו הצחוקות מסגירות עד כמה מתגעגע הוא אל התקופה הזאת: "להיות סטאר זו היתה הרגשה נהדרת. היינו ממש מל־כים, גיהלנו חיי־חברה תוססים, דיברו עלינו, כתבו עלינו, היינו מזה טוב, נסעו נו הרבה לחו"ל. היה כיף אמיתי". אחרי 12 תוכניות יבש המעיין. כותבי החומר התעייפו והרביעייה הגיעה אל סוף הדרך. הארבעה, שדרכיהם הצטלבו במשך כ־מעט עשר שנים, מצאו עצמם על פרשת דרכים חדשה, ועל כל אחד מהם היה לפלס את הדרך בכוחות עצמו. אך גיראה שפירוק הרביעייה לא לווה במשברים קשים. היות וכולם יצאו ב־תיאטרון הרפרטוארי, לא היו הלבטים גדולים במיוחד. כל הארבעה חזרו אל כור מחבבתם. אל התיאטרון, כשהם רק מלוטשים ובשלים יותר.

גידעון זינגר מופיע כיום כאו"ם לחדשה במחזמר המועלה בווינה, וזוכה שם בהצלחה גדולה. ראובן שפר חזר אל התיאטרון הקאמרי, וגילם שם תפקידים בהצגות רבות.

יענקלה בן־סירא מופיע בתיאטרון הנוער של אורנה פורת, ושימעי בר — אחי שורת תפקידים מפוארת בתיאטרון הקאמרי, מחלים היום בביתו ממחלה שפקדה אותו, ונמצא בחופשה מן התיאטרון.

על תקופת הרביעייה הם מדברים כיום בנוסטאלגיה, באהבה, וללא מריחות. הם מבינים שכמו כל דבר טוב שבסופו לוחם תיים, שכך הקיץ הקץ גם על הרביעייה. הם רואים בכך תופעה טבעית.

רובקה שפר, שהיה מנהלה של הלהקה, מסביר: "עד היום עוצרים אותי ברחוב ושואלים למה אנחנו לא חוזרים. אבל הזמנים השתנו. ויחד עם זה אני גם יודע שלכל דבר יש סוף, אנחנו גם לא אותם ארבעת הצעירים שעמדו וקיפצו על הבימה".

למרות שהוא מודה שהוא מאוד מתגעגע, יש לו ספקות אם הז'אנר הזה היה תופס היום. "אני חושב שאמן צריך לדעת לכוון את עצמו. הוא חייב לתת לז'אנר הדעת על מצבו, לכן הוא צריך גם לדעת מתי להפסיק".

רובקה מודע לכך, שמבחינה מסוימת היתה הרביעייה היא בקארירה שלה, אך ההזרה לתיאטרון היתה טבעית עבורו. "תחושת השינוי היתה טובה. לעבוד שוב עם בימאי ושחקנים אחרים בסוגי הצגות שונות".

מאז ימי הרביעייה, שבה היה כוכב, הוא זכה לבצע בעיקר תפקידי מישנה — גם אם בולטים — בתיאטרון. הוא מקבל זאת באהבה: "אני יכול לעשות אפיוודה. מה שחשוב זה לעשות את זה טוב". לפני ארבע שנים עזב רובקה את העיר ועבר להתגורר בבית שבנה במרידין במימורה. הוא נהנה מאוד מהתקופה החדשה בחייו: "יש לי גינה, בית יפה, ים, שקט, אוויר, טבע וירק. אני מגדל פרחים ומגלה את ההנאות הקטנות שב־חיים". הצלחה בעיניו היא היכולת לעשות את

דוגמנית לפידות בשיאה (1968) — מבוקשת

ונובה מסויימים. ברגע שדוגמנית משמיינה מעט, או צורתה החיצונית משתנה, היא נפלטת מן השוק, שהתחרות בו גדולה מאוד.

לכן התחלפה במיקצוע גדולה ומהירה מאוד. מי שעיסוקה בכך, מוצאת עצמה משועבדת להופעתה החיצונית, ושרייה במתח רב עם הופעת כל פיצעון או קילוגרם שומן מיותר. מה גם שיפסיות צעירות נפלטות מדי יום מבתי־הספר או הצבא ומאיימות על הגווארדיה הוותיקה. פעמים רבות די מעצבי לראות דוגמנית מבוגרת, המתעקשת לשמור על מקומה ומסרבת לפנות דרך לצעירות ממנה.

אחת מאלה שהבינו שעליה לפרוש כשהיא עוד בשיאה ועדיין מבוקשת, היא ליאורה לפידות. ליאורה היפהפיה, שהיא היום באמצע שנות ה־30 שלה, נמנתה עם דוגמניות־הצמרת של ישראל, והיתה בין הבולטות והמיוחדות שבהן.

17 שנה היא חיה וגושמת את עולם הקולבים, הבדים, מסלולי התצוגות והמצ' למות. גם לה זה קרה במיקרה. ליאורה הגבוהה ובעלת המראה האקוטי המעודן, היתה אישה צעירה שרק השתחררה מ־צה"ל ונישאה.

היא עבדה או כמזכירה בבית־חרושת לסריגים, שדוגמנית־הבית שלו היתה דוגי (המשך בעמוד 78)

סירא, שמבחינות רבות היוותה עבור רם הרביעייה שיא, הרי שאצל שימעון בר היא היוותה רק את אחד השיאים, בקאריירה עשירה ומגוונת מאוד. כשחזר ל־תיאטרון הקאמרי, לאחר שביצע שורה של תפקידים בולטים, הוא זכה להופיע בתפקיד המלט, תפקיד שאליו נכסף כל שחקן. הוא ביצע תפקידים גדולים נורספים במחזות של פינטר, שייקספיר, יוג'ול, וברכט. כאמור, היום שימעון איז מופיע, אך הוא מקווה לחזור לעבוד בקרוב מאוד.

"המעבר אצלי לא היה מלווה במשב־רים. כי לשחק את המלט זו הרגשה נפלאה. אתה משחק את הגדול מכל התפקידים. תפקיד שכל שחקן חולם לעשות. וזו הרגשה טובה לדעת שהגעת לנקודה שבשבילה נלחמת כל החיים."

"כמובן, כשהקהל אוהב אותך ואתה מרוויח כסף, זו הצלחה. אך מה שאתה מרגיש כשאתה חוזר הביתה זה כבר ענייך. או אולי אני מפורסם היום פחות, אך אני לא פחות מסופק. אמן צריך לעשות דברים שיביאו לו סיפוק, ודב־רים חיצוניים לא מביאים סיפוק".

למרות שייקספיר, צ'כוב וברכט, תרפסת הרביעייה מקום חשוב ונפלא בחייו: "לפעמים אני מתגעגע מאוד לאווירה, למועדון, לנסיעות בדרכים, לארוחות הרחטופות, לחברים. הם אף פעם לא לקחו את החיים ברצינות."

נשלפה מאחרי

שולחן־הכתיבה

שנות ה־60' היו תקופה מיוחדת, לא רק בקולנוע ובתיאטרון הישראלי. גם לעולם הדוגמנות היו אז פנים אחרות. גם כאן מתגלה יחס עמוק יותר של כבוד ואהבה למיקצוע. וקצת פחות רדיפה אחרי כסף וזוהר. לכל תקופה הכוכבים שלה, אך בעוד שזמר, שחקן או בדרן יכול להמדת זמן רב במיקצועו, הרי שתקופת חייה של דוגמנית קצרה הרבה יותר. מיקצוע הדוגמנות מבוסס ברובו על הופעה חיצונית. הדוגמנית צריכה להיות בעלת פנים נאות, מבנה גוף, מישקל

האמת. "לדעת שגרמת חוויה לצופה. כל היתר הם שיירי הסעודה."

"אין לי נוסטאלגיה"

גידעון זינגר ויענקלה בן־סירא הפכו לצמד מצחיקנים, שהירבה להורפיע בסירטי־פירסומת ובתוכניות־בידור רבות. כשקיבל גידעון זינגר את תפקיד דון קישוט באיש לחנושה, נמצא יענקלה במבוי סתום, שנמשך תקופה די ממושכת. בתקופת חיפושי הדרך שלו ביצע כמה תפקידים בהבימה, ולאט־לאט מצא את מקומו בתיאטרון לילדים ונוער של אורנה פורת. שם הוא משחק, שר ורוקד ומוצא בכך, לדבריו, סיפוק רב.

"אני מאוד אוהב נוער. זה דבר לא מקולקל, ואצלם אין בעיות: אם הם לא מקבלים אותך אתה שומע את הרעש של הכיסאות. ואם הם מקבלים אותך, יש שקט מוחלט בקהל. זו עבודה קשה, אומנם, אך התמורה נהדרת. הם קופצים עליך, מנשקים אותך, נושכים אותך".

יענקלה אינו מרגיש היום מתוסכל או ממורמר. השינוי במצב הוא טיבעי בעיניו. הסתיימה תקופה אחת, וכיום הוא בתקופה אחרת. "הייתי מת לחזור היום לרביעייה". הוא מתרפק לרגע על העבר, "אני מאוד מתגעגע לרביעייה. אך אין לי נוסטאלגיה. בהנתי, קיבלתי במיקצוע הזה כל מה ששחקן יכול לשאוף אליו. וכשאומרים לי: תיראה, היום אתה ב־תיאטרון נוער, ואו היית סטאר במועדון, אני עונה: ברוך השם. היה לי בחיים הכל".

היום מנהל יענקלה אורח־חיים שקט ורגוע יותר. "אני קורא הרבה, שומע מוסיקה ומתפתח יותר לעומק. נעשיתי יותר יושבי־ראש ואני נהנה מכך מאוד. "ההצלחה" ממשיך יענקלה בחייו של אחד שיועד, "ההצלחה צריכה לתת סיפוק עצמי. היא צריכה להצמיח את האדם. כסף? האדם לא יכול לאכול יותר משלוש ארוחות ביום ולישון על מיטה אחת. אבל אדם בתוך עצמו הוא חי, ואת עצמו הוא לא יכול לשקר". לעומת רובקה שפר ויענקלה בן־